

Uchwała nr 1647
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 17 grudnia 2014 r.

*w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu,
określających zasady tworzenia programów kształcenia
dla określonych kierunków, profili i poziomów kształcenia studiów wyższych*

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Senat Uniwersytetu w Białymstoku ustala wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, określające zasady tworzenia programów kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu/profilu kształcenia studiów wyższych.

Program kształcenia

§ 1

1. Program kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów. Studia wyższe realizowane są zgodnie z programami kształcenia dla określonych kierunków, poziomów i profili kształcenia.
2. Podstawowe jednostki organizacyjne prowadzące kierunki studiów uwzględniają w programach kształcenia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów.
3. Podstawowe jednostki organizacyjne wykorzystują w pracach, mających na celu określenie programu kształcenia, doświadczenia i wzorce międzynarodowe.

Efekty kształcenia

§ 2

1. Podstawowe jednostki organizacyjne, projektując zakładane efekty kształcenia dla programu kształcenia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, uwzględniają efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Efekty kształcenia określone dla programu kształcenia kierunku studiów pierwszego stopnia, wyodrębnionego z jednego obszaru kształcenia, powinny uwzględniać wszystkie obszarowe efekty kształcenia.
3. Efekty kształcenia zakładane w programie kształcenia, niezbędne do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia albo drugiego stopnia, uwzględniają efekty kształcenia odpowiednio dla kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia, odnoszących się do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla danego kierunku studiów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
4. W przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna prowadzi studia na danym

kierunku i poziomie kształcenia na profilach: ogólnoakademickim i praktycznym, zakładane efekty kształcenia opisuje się odrębnie dla każdego profilu kształcenia.

5. Wzór opisu efektów kształcenia określa Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

Program studiów – wymagania ogólne

§ 3

1. W oparciu o zdefiniowane efekty kształcenia jednostki organizacyjne tworzą programy studiów stanowiące opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
2. Program studiów powinien umożliwić studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Modułami do wyboru mogą być moduły specjalności.
3. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa dla każdego z tych obszarów procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.
4. Co najmniej połowa programu studiów stacjonarnych musi być realizowana w postaci zajęć dydaktycznych, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.
5. Dobór form zajęć dydaktycznych, ich organizacja, w tym proporcje pomiędzy liczbą godzin poszczególnych form prowadzonych zajęć, powinny zapewniać osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów kształcenia, w tym szczególnie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy.
6. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 6, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
7. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 6, służące zdobywaniu pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
8. W przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna prowadzi na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia w każdej z tych form studiów.
9. Liczba punktów ECTS wymagana programem studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów wynosi nie mniej niż:
  - 1) 180 – dla studiów pierwszego stopnia,
  - 2) 120 – dla studiów drugiego stopnia
  - 3) 300 – dla jednolitych studiów magisterskich.

Program studiów – wymagania szczegółowe

§ 4

1. Podstawowe jednostki organizacyjne w programie studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określają:
  - 1) nazwę jednostki prowadzącej kierunek,

- 2) nazwę kierunku/specjalności studiów,
  - 3) poziom kształcenia (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie),
  - 4) profil kształcenia (ogólnoakademicki/praktyczny),
  - 5) formę studiów (stacjonarne/niestacjonarne),
  - 6) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia,
  - 7) moduły zajęć (zajęcia lub grupy zajęć) wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS,
  - 8) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, osiągniętych przez studenta,
  - 9) plan studiów (odrębny w przypadku studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi,
  - 10) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:
    - a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
    - b) z zakresu nauk podstawowych, właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia,
    - c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych,
  - 11) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczeniowych lub zajęć na innym kierunku studiów,
  - 12) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych,
  - 13) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego,
  - 14) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wychowania fizycznego,
  - 15) procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów do wyboru,
  - 16) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki,
  - 17) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki,
  - 18) procentowy udział punktów ECTS dla każdego obszaru kształcenia, do którego przyporządkowany jest program studiów (jeżeli efekty kształcenia określone dla programu kształcenia wyodrębniono z kilku obszarów kształcenia),
  - 19) procentowe udziały poszczególnych dziedzin nauki, do których odnosi się program studiów,
  - 20) warunki ukończenia studiów (zasady dopuszczania do egzaminu dyplomowego, zakres i sposób przeprowadzania egzaminu dyplomowego) oraz uzyskany tytuł zawodowy.
2. Wzór programu studiów określa Załącznik nr 2 do niniejszej Uchwały.
  3. Wzór planu studiów określa Załącznik nr 3 do niniejszej Uchwały.
  4. W celu sprawdzenia, czy wszystkie założone w programie efekty kształcenia mogą być uzyskane w wyniku realizacji modułów kształcenia przewidzianych programem studiów, wydział sporządza matrycę efektów kształcenia. Matryca odzwierciedla relacje między

efektami kształcenia zdefiniowanymi dla programu kształcenia, a efektami kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów programu studiów. Wzór matrycy efektów kształcenia określa Załącznik nr 4 do niniejszej Uchwały.

5. Program studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia stanowi podstawę do opracowania przez koordynatora przedmiotu i prowadzących zajęcia sylabusu przedmiotu. Wzór sylabusu przedmiotu określa Załącznik nr 5 do niniejszej Uchwały.

Punkty ECTS

§ 5

1. Punkty ECTS są to przyporządkowane poszczególnym modułom/przedmiotom punkty zaliczeniowe, wyrażające średni nakład pracy studenta związany z uzyskaniem założonych dla tych zajęć i modułów efektów kształcenia, przy czym jeden pkt ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom pracy studenta.
2. Punkty ECTS przyporządkowuje się poszczególnym przedmiotom, a nie formom zajęć dydaktycznych, służących ich realizacji.
3. Liczba godzin pracy studenta obejmuje udział w różnych formach zorganizowanych przez uczelnię zajęć z udziałem nauczycieli akademickich (godziny kontaktowe) oraz czas poświęcony na samodzielną pracę studenta, tj. przygotowanie się do zajęć, wykonanie zadań, które mogą być realizowane poza uczelnią (np. wykonanie projektów, przygotowanie innych samodzielnych prac), przygotowanie się do kolokwium i egzaminów. Liczba godzin pracy studenta powinna być szacowana z uwzględnieniem możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez przeciętnego studenta realizującego przedmiot.
4. Punkty ECTS przyznaje się za zaliczenie każdego modułu/przedmiotu przewidzianego w planie studiów.
5. Student uzyskuje punkty ECTS przyporządkowane danemu modułowi/przedmiotowi, jeżeli spełni wszystkie określone w programie studiów wymagania oraz osiągnie założone dla tego modułu/przedmiotu efekty kształcenia, przy czym liczba uzyskanych punktów ECTS nie zależy od uzyskanej przez studenta oceny.
6. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów do zaliczenia każdego semestru wynosi nie mniej niż 30.

§ 6

1. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich minimalna liczba punktów, którą student musi uzyskać za zajęcia z wychowania fizycznego wynosi, z zastrzeżeniem ust. 2:
  - 1) na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie mniej niż 1 punkt ECTS,
  - 2) na jednolitych studiach magisterskich nie mniej niż 2 punkty ECTS.
2. W przypadku zwolnienia studenta z realizacji zajęć z wychowania fizycznego (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) program studiów powinien umożliwić studentowi skorzystanie z innych zajęć, którym przypisano takie same efekty kształcenia i taką samą liczbę punktów ECTS, np. w ramach wydziałowej lub ogólnouczelnianej oferty przedmiotów do wyboru, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W przypadku studentów niepełnosprawnych program studiów przewiduje realizację zajęć wychowania fizycznego zorganizowanych przez uczelnię w formie alternatywnej. Liczbę punktów przypisanych tym zajęciom na poszczególnych poziomach kształcenia określa ust. 1.
4. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać za zajęcia z zakresu technologii informacyjnej, nie może być mniejsza niż 1 pkt

ECTS. Treści programowe tego przedmiotu powinny uwzględniać zagadnienia, metody i narzędzia z zakresu technologii informacyjnej, związane ze specyfiką danego kierunku studiów.

5. Program studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, przewiduje zajęcia z języka obcego, za które student może uzyskać:
  - 1) na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich – nie mniej niż 6 pkt ECTS,
  - 2) na studiach drugiego stopnia – nie mniej niż 2 pkt ECTS.
6. Minimalna liczba punktów ECTS, którą musi uzyskać student na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich, realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, wynosi nie mniej 5 pkt ECTS, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. W przypadku kierunków przyporządkowanych wyłącznie do obszaru nauk humanistycznych wymóg ust. 6 należy zrealizować w odniesieniu do obszaru nauk społecznych, a w przypadku kierunków przyporządkowanych wyłącznie do obszaru nauk społecznych wymóg ust. 6 należy zrealizować w odniesieniu do obszaru nauk humanistycznych.
8. Minimalna liczba punktów ECTS, którą musi uzyskać student w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów, wynosi nie mniej niż 2 pkt ECTS.
9. Program studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, przewiduje realizację zajęć z zakresu ochrony własności intelektualnej, którym należy przypisać nie mniej niż 1 pkt ECTS.

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

§ 7

1. Program kształcenia dla kierunku oferującego specjalność nauczycielską uwzględnia wymogi określone w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Na kierunku nieoferującym specjalności nauczycielskiej dydaktyka przedmiotowa, stanowiąca część programu kształcenia w ramach przygotowania pedagogicznego, uzyskiwanego w Centrum Edukacji Ustawicznej (CEU), powinna być wyodrębniona w planie studiów jako dodatkowy moduł pod nazwą: Moduł nadobowiązkowy, realizowany w przypadku wyboru dodatkowej oferty edukacyjnej, proponowanej przez CEU. Dydaktyce przedmiotowej należy przypisać odpowiednią liczbę punktów, nie mniejszą niż 5 pkt ECTS.

Praktyki zawodowe

§ 8

1. Program studiów dla kierunków o profilu praktycznym zapewnia studentom tego kierunku możliwość realizacji praktyk zawodowych w łącznym wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym z poziomów kształcenia.
2. Program studiów, uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, powinien określać w szczególności:
  - 1) cele praktyk wraz z zakładanymi efektami kształcenia,
  - 2) wymiar, formy i zasady odbywania praktyk we właściwych dla danego kierunku studiów instytucjach (niezbędne jest zawarcie stosownych umów lub porozumień).

3. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie zharmonizowane z pozostałymi elementami procesu kształcenia tak, aby dawały gwarancję osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
4. Program praktyk powinien uwzględniać opis sposobów weryfikacji, zdefiniowanych dla praktyk, efektów kształcenia.

Zasady uruchamiania kierunków, specjalności, poziomów i profili kształcenia

§ 9

1. Program kształcenia, w tym efekty kształcenia dla każdego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia prowadzonego przez wydział, uchwała rada wydziału, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego.
2. W przypadku kierunku prowadzonego przez co najmniej dwie jednostki organizacyjne uchwałę, o której mowa w ust. 1, podejmują rady wszystkich jednostek prowadzących kształcenie, po zasięgnięciu opinii odpowiednich organów samorządu studentów każdej z jednostek.

§ 10

1. W przypadku tworzenia kierunku studiów przez podstawową jednostkę organizacyjną, dziekan wydziału przedstawia Senatowi wniosek wraz z pełną dokumentacją dotyczącą tworzonego kierunku studiów, obejmującą:
  - 1) ogólną charakterystykę studiów, w tym:
    - a) nazwę kierunku studiów, poziom i profil kształcenia,
    - b) koncepcję kształcenia, w tym:
      - wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju,
      - przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru lub obszarów kształcenia oraz określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS dla poszczególnych obszarów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS, koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia,
      - wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia,
      - tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
  - 2) uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia;
  - 3) informacje dotyczące podstawowej jednostki organizacyjnej, w tym:
    - a) wskazanie posiadanej przez jednostkę kategorii naukowej,
    - b) opis prowadzonych badań naukowych w dziedzinie nauki związanej z wnioskowanym kierunkiem studiów,
    - c) dane potwierdzające spełnianie wymagań (w przypadku tworzenia kierunku o profilu ogólnoakademickim) w zakresie zapewnienia możliwości studentom tego kierunku:
      - co najmniej przygotowania do prowadzenia badań – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
      - udziału w badaniach – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz wskazanie liczby studentów biorących udział w badaniach;
  - 4) opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie (tj. szczegółowe zasady rekrutacji wraz z określeniem planowanego limitu przyjęć);
  - 5) analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;

- 6) informację o doświadczeniach i wzorcach międzynarodowych, wykorzystanych w pracach mających na celu określenie programu kształcenia;
- 7) opis sposobów weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia w trakcie całego procesu kształcenia;
- 8) uchwałę rady wydziału wraz z pisemną opinią wydziałowego zespołu do spraw jakości kształcenia oraz wydziałowego organu samorządu studenckiego, dotyczącą wnioskowanego kierunku;
- 9) program kształcenia dla danego kierunku studiów, w tym:
  - a) opis zakładanych efektów kształcenia,
  - b) program studiów;
- 10) opis warunków prowadzenia studiów oraz sposobu organizacji procesu kształcenia, w tym:
  - a) wykaz osób proponowanych do minimum kadrowego (wzór wykazu określa Załącznik nr 6 do niniejszej Uchwały) zawierający:
    - imiona i nazwiska oraz numery PESEL, a w przypadku braku PESEL – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
    - informacje o przewidywanym wymiarze czasu pracy poszczególnych osób oraz terminie podjęcia zatrudnienia w uczelni,
    - informacje o dorobku naukowym wraz z wykazem publikacji, a w przypadku kierunku o profilu praktycznym – opis doświadczenia zawodowego, zdobytego poza uczelnią,
    - oświadczenia osób proponowanych do minimum kadrowego o możliwości zaliczenia ich do tego minimum kadrowego w przypadku uzyskania uprawnienia do prowadzenia wnioskowanego kierunku studiów wraz z informacją o aktualnym zaliczeniu do minimum kadrowego (wzór oświadczenia określa Załącznik nr 7 do niniejszej Uchwały);
  - b) wykaz nauczycieli akademickich, przewidzianych do realizacji zajęć dydaktycznych na wnioskowanym kierunku wraz z planowanym dla tych osób wymiarem zajęć (a w przypadku profilu praktycznego również przydziale zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym) oraz informacją o spełnieniu warunku prowadzenia zajęć związanych z określoną dyscypliną przez nauczycieli akademickich, posiadających dorobek naukowy w zakresie tej dyscypliny,
  - c) proporcję liczby nauczycieli akademickich, proponowanych do minimum kadrowego do przewidywanej liczby studentów,
  - d) kopie porozumień z pracodawcami albo ich deklaracji w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki (jeżeli program studiów przewiduje obowiązek realizacji praktyki),
  - e) informacje na temat infrastruktury, którą dysponuje podstawowa jednostka organizacyjna, w tym szczegółowy opis sal dydaktycznych, laboratoriów, pracowni, sprzętu i wyposażenia,
  - f) informacje na temat zapewnienia możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych oraz zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki;
- 11) opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia;
- 12) analizę finansową uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów (sporządzoną zgodnie z wzorem określonym w odrębnych przepisach) obejmującą: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia kształcenia ze wskazaniem źródeł ich finansowania, określenie konsekwencji utworzenia wnioskowanego kierunku na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych);

2. W przypadku tworzenia kierunku studiów przez podstawową jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 11 ust. 3 i 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, poza dokumentacją wskazaną w ust. 1, do wniosku przedkładanego ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa o nadanie podstawowej jednostce organizacyjnej uprawnień do prowadzenia kierunku należy dołączyć:
  - 1) kopię uchwały Senatu w sprawie utworzenia kierunku studiów oraz uchwały o przyjęciu przez Senat zakładanych efektów kształcenia,
  - 2) kopie dokumentów potwierdzających uzyskanie przez osoby proponowane do minimum kadrowego tytułu zawodowego, stopnia naukowego, uprawnienia równoważnego z uprawnieniami doktora habilitowanego a w przypadku, gdy tytuł zawodowy, stopień naukowy lub tytuł naukowy został uzyskany za granicą – kopie dokumentów wraz z tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego,
  - 3) kopie dokumentacji potwierdzającej dysponowanie infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć w salach dydaktycznych, laboratoriach i pracowniach od dnia rozpoczęcia kształcenia,
  - 4) opis zasobów bibliotecznych, obejmujących literaturę zalecaną na wnioskowanym kierunku studiów.
3. W przypadku ubiegania się o przywrócenie jednostce organizacyjnej uczelni zawieszonych uprawnień do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, wniosek powinien zawierać wszystkie informacje i dokumenty określone w ust. 1 i ust. 2.
4. Senat podejmuje uchwały w sprawie utworzenia kierunków studiów i określenia efektów kształcenia w terminie do 30 stycznia roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowane jest ich uruchomienie.
5. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1 i 2, powinna być złożona w Dziale Dydaktyki i Spraw Studenckich co najmniej na 30 dni przed posiedzeniem Senatu.

§ 11

1. W przypadku tworzenia specjalności na prowadzonym kierunku studiów, dziekan wydziału przedstawia Senatowi wniosek wraz z uzasadnieniem i dokumentacją tworzonej specjalności, obejmującą:
  - 1) uchwałę rady wydziału wraz z pisemną opinią wydziałowego zespołu do spraw jakości kształcenia oraz wydziałowego organu samorządu studenckiego;
  - 2) informację o wpływie tworzonej specjalności na efekty kształcenia prowadzonego kierunku, a w przypadku ich zmiany – program kształcenia dla danego kierunku studiów, w tym:
    - a) opis zakładanych efektów kształcenia,
    - b) program studiów;
  - 3) wykaz nauczycieli akademickich przewidzianych do realizacji zajęć;
  - 4) informację o proporcji liczby nauczycieli akademickich, zaliczanych do minimum kadrowego do planowanej liczby studentów na danym kierunku studiów, z uwzględnieniem planowanej liczby studentów na tworzonej specjalności;
  - 5) analizę finansową prowadzenia kierunku z uwzględnieniem tworzonej specjalności (sporządzoną według wzoru określonego w odrębnych przepisach), obejmującą w szczególności: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia specjalności ze wskazaniem źródeł ich finansowania, określenie wpływu tworzonej specjalności na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (planowane obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych);

- 6) proponowany limit przyjęć na kierunek, uwzględniający tworzoną specjalność wraz z opisem wpływu planowanej liczby studentów specjalności w pełnym cyklu kształcenia na ogólną liczbę studentów wydziału.
2. Senat podejmuje uchwały w sprawie uruchomienia nowych specjalności do 30 kwietnia roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowane jest ich uruchomienie, z zastrzeżeniem, że uruchomienie specjalności nie powoduje zmiany efektów kształcenia określonych dla kierunku.
  3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, powinna być złożona w Dziale Dydaktyki i Spraw Studenckich co najmniej na 30 dni przed posiedzeniem Senatu, na którym procedowane będzie powołanie nowej specjalności.

§ 12

1. W przypadku złożenia przez jednostkę organizacyjną wniosku w sprawie prowadzenia kierunku studiów/specjalności w języku obcym, dziekan przedkłada Senatowi niżej wymienioną dokumentację:
  - 1) uchwałę rady wydziału;
  - 2) wykaz nauczycieli akademickich przewidzianych do realizacji zajęć;
  - 3) analizę finansową uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów, określającą w szczególności: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia kształcenia, możliwości finansowania ze wskazaniem źródeł, wpływ tworzonego kierunku na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych);
  - 4) efekty kształcenia określone dla danego kierunku studiów stosowną uchwałą Senatu – w wersji obcojęzycznej;
  - 5) program studiów i plan studiów – w wersji obcojęzycznej;
  - 6) sylwetkę absolwenta – w wersji obcojęzycznej;
  - 7) zasady rekrutacji – w wersji polskiej i obcojęzycznej.
2. Poza dokumentacją wymienioną w ust. 1, jednostka prowadząca obcojęzyczny kierunek studiów jest zobowiązana do opracowania sylabusów przedmiotów w wersji obcojęzycznej.

Zmiany w programach kształcenia

§ 13

1. Podstawowa jednostka organizacyjna prowadząca kierunek studiów, w celu doskonalenia programu kształcenia, może dokonywać w nim zmian, w tym w zakresie zakładanych efektów kształcenia, właściwych dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybranych z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust 3.
2. Podstawowa jednostka organizacyjna, nieposiadająca uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w obszarze kształcenia i dziedzinie, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, doskonaląc program kształcenia, może, w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, dokonywać zmian:
  - 1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;
  - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia, określonych przez Senat uczelni, aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;

- 3) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć.
3. Podstawowa jednostka organizacyjna nie może dokonywać zmiany zakładanych efektów kształcenia w przypadku kierunku studiów, dla którego Senat przyjął wzorcowy opis efektów kształcenia.
4. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez Senat.
5. W przypadku zmian efektów kształcenia przedłożona wraz z wnioskiem dziekana dokumentacja obejmuje:
  - 1) uchwałę podstawowej jednostki organizacyjnej, zawierającą wskazanie proponowanych zmian w zakresie zakładanych efektów kształcenia wraz ze szczegółowym ich uzasadnieniem;
  - 2) projekt jednolitych efektów kształcenia;
  - 3) program studiów i plan studiów, uwzględniający korekty wynikające ze zmiany efektów kształcenia.
6. Zmiany w programach kształcenia, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, pkt 1 i 2, mogą być wprowadzone z początkiem nowego cyklu kształcenia, z wyjątkiem zmian koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną, które mogą być wprowadzone w trakcie cyklu kształcenia.
7. Rada wydziału podejmuje uchwały dotyczące zmian w programach kształcenia nie później niż na:
  - 1) 9 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego w przypadku wprowadzenia zmian w efektach kształcenia;
  - 2) 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego w przypadku zmian zajęć dydaktycznych, określonych w programie studiów.
8. W terminie 14 dni od daty ich podpisania uchwały wraz z programem są przekazywane do wiadomości prorektora ds. dydaktycznych i studenckich.
9. Dziekan wydziału ogłasza program kształcenia na stronie internetowej wydziału nie później niż na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego.

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 14

1. Kształcenie na studiach wyższych, rozpoczętych przed dniem 1 października 2014 r. kontynuowane jest na dotychczasowych zasadach do zakończenia pełnego cyklu kształcenia.
2. Rady wydziałów, w terminie do 31 maja 2015 r., mają obowiązek dostosowania programów studiów dla prowadzonych profili i poziomów kształcenia do wymogów niniejszej Uchwały dla cykli rozpoczynających się od 1 października 2015 r.
3. Rady wydziału, w terminie do dnia 30 czerwca 2016 r., dostosują profile i programy kształcenia studiów pierwszego stopnia, prowadzonych na kierunkach utworzonych przed dniem 1 października 2014 r. dla cykli rozpoczynających się od roku akademickiego 2017/2018 do wymagań określonych w art. 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
4. Rady wydziału, w terminie do 30 czerwca 2017 r., dostosują profile i programy kształcenia studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, prowadzonych na kierunkach utworzonych przed 1 października 2014 r. dla cykli rozpoczynających się od roku akademickiego 2018/2019 do wymagań określonych w art. 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
5. Dla programów kształcenia realizowanych w formie studiów stacjonarnych na wszystkich poziomach kształcenia, zwiększenie ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych, ustalonych w dotychczas obowiązujących planach studiów, wymaga zgody Senatu, z zastrzeżeniem, że wymóg powyższy nie dotyczy zwiększenia ogólnej liczby godzin wynikających z realizacji przez studenta zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów w wymiarze określonym w § 6 ust. 8.
6. Pełna dokumentacja dotycząca programu kształcenia przechowywana jest na wydziale.
7. Niniejsze wytyczne zostały opracowane na podstawie: